

PAC-1 Anàlisi d'una pel·lícula: *Kon-Tiki*

Narrativa Interactiva
Grau de Multimèdia

Curs 2014 - 2015

Primer semestre

Consultors: Pepe Far, Helena Mas i Caterina Ramon

Professor responsable: Laia Blasco

1 - ELS PERSONATGES

El protagonista d'aquesta història és el norueg Thor Heyerdahl, antropòleg i explorador que va dedicar deu anys a escriure una tesi sobre la Polinèsia. La pel·lícula se centra en el seu moment vital de l'any 1947, en una expedició a través de l'oceà Pacífic basant-se en els seus estudis de recerca. Des del principi, veiem a Thor com un home tenaç, segur de sí mateix i molt caparrut en aconseguir el seu **objectiu**: demostrar que l'origen dels habitants de la Polinèsia prové de l'oest, concretament del Perú, en lloc de l'est, d'Àsia (com s'havia cregut fins aleshores), tot i que la comunitat científica no el creu ni suporta econòmicament.

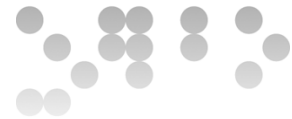
Aquesta obstinació el porta a tenir dos tipus de **conflicte**: un de principal relacionat amb la societat acadèmica que no accepta la veracitat de les seves teories i que s'acaba resolent en el clímax del film; i un altre de personal, el d'haver de triar entre la seva vida d'antropòleg aventurer i la vida familiar a Noruega. Com ens mostren els flash-backs, l'aventura en parella era possible al principi del seu matrimoni amb la Liv, un dels personatges principals. No obstant, l'arc de transformació d'aquesta i del protagonista evolucionen en sentits oposats. Mentre el Thor porta la seva passió fins les últimes conseqüències, inclús sabent que pot perdre la vida, inclús volent

creuar l'oceà Pacífic en una balsa rudimentària sense poder nedar; per la Liv són molt més importants els seus fills que qualsevol descobriment històric, a diferència de com la veiem en el seu primers anys de matrimoni. Aquesta gran distància, tant física com emocional entre els dos personatges, fa que que la parella s'acabi separant.

En l'expedició i la preparació d'aquesta, trobem els altres personatges principals i secundaris, junt amb els obstacles que Thor es troba per assolir el seu objectiu: des de la manca de finançament per a realitzar el viatge com tots els impediments de caràcter natural (tempesta, taurons, escull de corall) que els personatges es troben en aquesta aventura.

Thor, és el capità i el protagonista, la resta de la tripulació de Kon-Tiki la podem dividir entre personatges principals i secundaris. Si ens fixem en l'arc de transformació de tots ells, podríem dir que n'hi ha dos que presenten una transformació al llarg del viatge, es tracta de l'enginyer Herman Watzinger i l'expert en ràdio Knut Haugland. El primer coneix al Thor per casualitat i decideix formar part de l'aventura no només pels coneixements tècnics que pot aportar sinó també perquè veu en aquest viatge l'oportunitat per sortir de la seva vida actual de desencisat venedor de neveres. En el viatge, passa d'un gran entusiasme inicial a tenir molta por durant tot el trajecte per finalment ajudar a tota la tripulació a superar l'últim obstacle per arribar a terres de la Polinèsia. Pel que fa al Knut, l'arc del seu personatge ens mostra un heroi de guerra marcat per les morts comeses, i també un home sempre de mal humor, tant perquè la ràdio no funciona com per la presència del Herman, ja que considera que no està preparat per a un viatge com aquest. No obstant, el Knut acabarà salvant el Herman de morir mostrant així una evolució tant de la tensa relació entre els dos personatges com de la superació dels seus fantasmes interns.

2 i 3 - ELS ACTES, PUNTS DE GIR, GANXO i CLÍMAX

Seguint clarament l'estructura clàssica en tres actes, l'inici del film ens posa en antecedents sobre el protagonista i les seves circumstàncies, ja explicades en el punt 1. En aquest primer acte és on trobem el 'ganxo' o detonant que obrirà la porta a la gran aventura que hem de viure. La situació és que ningú creu en la teoria d'en Thor... Un editor, el qual ha rebutjat també publicar la tesi d'en Thor, li diu que si vol demostrar-la haurà d'anar des del Perú fins a la Polinèsia en un rai. A partir d'aquí, el primer acte explica les dificultats amb les quals es troba el jove aventurer per preparar l'expedició.

Pel que fa a la trama principal d'aquesta història (el viatge), El PRIMER PUNT DE GIR de la pel·lícula és clarament l'inici del viatge (minut 33). Aquí es planteja la qüestió principal del relat: aconseguiran els nostres herois arribar a la Polinèsia?

Tenim un segon acte ple d'obstacles: una tempesta, la convivència, els taurons, la ràdio, l'estat de l'embarcació, però sobretot el rumb. Tot va malament. Els conflictes van 'in crescendo' a mida que avancem fins que la tensió és en el punt més alt: Herman cau a l'aigua i Knurt el rescata tot envoltat de taurons. Just després en Herman treu els cables d'acer que ha dut i li prega a Thor que els facin servir. El SEGON PUNT DE GIR es produeix quan Thor llença els cables al mar. És un punt sense retorn. Entrem així al tercer acte, on la història respondrà a gairebé totes les preguntes. Són en mans d'en Tiki, en mans de les onades i el vent.

En quina situació es troba el protagonista respecte del seu objectiu en el segon punt de gir de la pel·lícula?: com ja hem dit, el segon punt de gir correspon en certa manera al moment de màxima distància entre el protagonista i l'objectiu que s'ha marcat. En aquest cas, es tracta de la presa de consciència (de part de tots els tripulants) de que no hi ha marxa enrere. L'escena

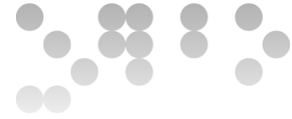

en què l'americà treu els cables d'acer que duu d'amagat (sorpresa) i la posterior decisió de seguir endavant, de llençar els cables, funciona com a segona fita. Davant la possibilitat de salvar-se, l'aposta per demostrar la teoria d'en Thor puja a tot o res.

Es podria argumentar que el segon punt de gir és quan constaten que per fi el rumb és el correcte i per fi naveguen sobre el corrent equatorial del sud com preveia la teoria. Nosaltres considerem que aquest moment ja forma part del desenllaç (el tercer acte) on tot s'enfila clarament cap a la resolució. Una resolució i un viatge que avancen ràpidament entre reflexions sobre la condició humana.

I arribem al CLÍMAX de la trama principal. La batalla final. Estava dat i beneït que arribaven perquè coneixem la història. La aventura del Kon-Tiki és, més o menys, coneguda. Però abans d'aconseguir-ho hauran de superar el que en Thor defineix com el perill més gran amb què s'havien d'enfrontar en aquesta expedició: l'escull de corall.

Finalment, passada la por i l'escull, arriba l'emoció i l'alegria per l'èxit de l'expedició. Després, en un progressiu descens de la tensió dramàtica, el film ens dona resposta a les qüestions plantejades i ens explica el futur dels protagonistes.

4 - ANÀLISI SEQÜENCIAL

Seqüència 1. Thor l'aventurer sense por.

Thor camina sobre la neu mentre un grup de nens al darrera criden que no ho faci. Thor cau a l'aigua i l'Erik el salva. A casa, Thor és al llit, els pares li demanen que prometi que mai més tornarà a fer res tan perillós. El nen no contesta. Els amics l'observen des de darrera la finestra.

Seqüència 2. El naixement d'una nova teoria.

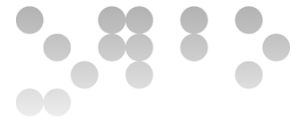
Thor i Liv són a Fatu Hiva, a la Polinèsia. Ell comença a veure què els indígenes podien haver arribat per l'est i no per l'oest com tothom pensa. Com el déu Tiki, tot arriba a l'illa per l'est, diuen ells.

Seqüència 3. Caldrà demostrar-la un mateix.

A Brooklyn, Thor busca publicar la tesi sense sort. Un editor li diu que si vol demostrar la seva teoria haurà de realitzar el viatge ell mateix. En un bar parla amb uns mariners de com construir l'embarcació, ells pensen que és un bogeria. Herman l'ha sentit i millora el disseny original. Ambdós van a veure a Peter Feuchen el qual els hi diu que facin sempre com ho farien els nadius. Herman vol participar en l'aventura. Thor canvia el bitllet d'avió cap a Oslo per un cap a Lima i truca a la Liv per dir-li que no va a casa per Nadal. Després d'això, li diu a Herman que està llest.

Seqüència 4. Anant per feina, però sense diners.

Se'n van a Perú, allà hi ha la tripulació, en Torstein i en Knurt operadors de ràdio i l'Erik qui li va salvar la vida de petit. L'aventura comença a sortir a la premsa i apareix en Begnt, etnògraf, qui li diu a Thor què per aconseguir solucionar els seus evidents problemes financers ha de fer un documental. Begnt decideix ajudar-lo.

Seqüència 5. Per fi els diners

La tripulació és al carrer, no hi ha diners. Thor decideix anar a veure al president Bustamante i li diu que pot demostrar que els Peruanos descobriren la Polinèsia, els problemes de finançament queden resolts. Construeixen l'embarcació i fan els preparatius. Celebren amb un sopar la imminent partida.

Seqüència 6. Thor i Liv s'acomiaden

Deu anys abans, a Fatu Hiva, la Liv té una cama ferida i no hi ha medicament. Senten el soroll d'un vaixell, Thor agafa la Liv i corre cap a la platja, la recerca cau al terra...

Thor truca a Liv per acomiadar-se, li demana que no s'enfadi amb ell, si surt bé la seva vida canviarà per sempre.

Seqüència 7. Sortida de l'expedició

El 28 d'abril del 1947 surt l'expedició Kon-Tiki, al moll hi ha molta gent i s'enregistra la sortida. Després s'acomoden a l'embarcació. El vent que bufa no és el correcte... perden el rumb. Knurt vomita i el company li diu què "només" queden cent dies.

Seqüència 8. Sense rumb

A la nit Thor veu un tauró a l'aigua. Herman està molt preocupat perquè es puguin rompre les cordes però Thor li diu que confii amb ell. Al matí hi ha peixos voladors sobre la coberta, la ràdio no funciona i continuen amb el rumb equivocat. A la nit, tempesta. La vela es trenca i Thor cau a l'aigua i l' Erik el salva un altre cop. Al matí Thor veu que tot és al seu lloc i tots continuen amb les seves tasques. El rumb, incorrecte, els portarà a les Galápagos.

Seqüència 9. I a més a més... l'embarcació absorbeix aigua.

Passa un tauró balena, Herman pensa que els vol voltejar i li clava un arpó. La tripulació se li posa en contra, Herman està molt espantat. Continuen lluny del rumb correcte. Thor demana que arreglin la radio. Veuen peixos que fan llum a sota la barca. L'etnògraf baixa dins una cistella pels taurons per veure com està el fons de la barca i, efectivament, comprova les sospites: la embarcació absorbeix aigua.

Seqüència 10. Tiki sembla que els ha abandonat

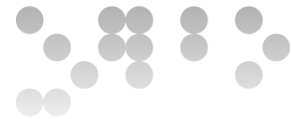
Per fi aconsegueixen comunicar-se per ràdio, Thor enregistra l'embarcació des del bot salvavides quan és atacat per un tauró i, de nou, el salven. El tauró es menja el lloro i entre dos el maten, la sang encara atreu més taurons. Herman molt espantat li diu a Thor què asseuri els troncs amb fil ferro i què ningú, excepte ell, creu amb els Tiki, Thor llança el fil ferro a la mar. Herman rellisca i cau a l'aigua al mig dels taurons, Knurt salta i li salva la vida.

Seqüència 11. Thor dubta fins i tot d'ell mateix

Thor es posa a escriure però està espantat. Knurt diu a Herman que és el responsable de la mort de tres homes i, redimit, li dóna les gràcies per haver tingut l'oportunitat de salvar-li la vida. Thor escolta i diu que ell no podria haver-lo salvat, ja que no sap nedar, Herman contesta que això ja ho sabien tots.

Seqüència 12. Tiki respon: per fi en ruta.

Thor prova de moure el timó però no hi ha manera. Erik li diu que per fi estan en el rumb correcte, en direcció cap a la Polinèsia. Tots es posen molt contents. Per fi sembla que Tiki està de la seva part, però gairebé ni el mateix Thor mantenia l'esperança. Han passat el punt crític, diu Thor per ràdio, i ara es dirigeixen cap al destí. A la nit la tripulació unida mira els estels, se senten part de l'univers.

Seqüència 13. Ara el més difícil: l'escull de corall

El 7 d'agost de l'any 1947, dia 101, veuen un ocell, terra ferma és aprop. Thor torna els passaports als tripulants i els informa de què el perill més gran està per arribar: cal superar l'escull de corall. Herman proposa 'surfejar' per sobre. Thor hi està d'acord, es preparen per fer-ho. L'Erik dóna a Thor una carta de Liv per obrir-la en arribar.

Es preparen per a fer surf, tiren l'àncora i comencen a comptar les ones, la corda es talla abans d'hora. Sembla que ho han superat ... la veritat és que han quedat a sobre mateix de l'escull i arriba la gran ona nombre 13. Thor cau a l'aigua, s'enfonsa, camina sobre el fons fins arribar a la costa. El cranc que els havia acompanyat durant tot el viatge es llença a l'aigua, han arribat al seu destí. Tots s'abracen.

Seqüència 14. Les conseqüències: Ha perdut la família.

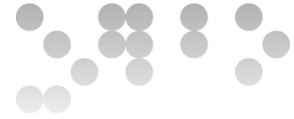
Mentre la tripulació s'instal·la Thor va a la platja a llegir la carta de Liv, ella mai ha dubtat que ho aconseguiria. Li diu, però, que l'ha deixat. La veim a ella i els seus fills, Liv es gira cap a la posta de sol, Thor plora des de la Polinèsia i també mira el sol.

Seqüència 15. Després de l'aventura.

Veim imatges del documental de l'expedició mentre ens expliquen què ha sigut de la vida de cada un dels seus membres.

4 - SINOPSIS

L'any 1947, l'antropòleg norueg Thor Heyerdahl es decideix a demostrar la seva teoria que els pobladors de la Polinèsia provenen de l'est i no de l'oest. Es basa en un viatge previ realitzat amb la seva dona Liv a les illes i en el testimoni d'un dels indígens. Després que un editor de Nova York rebutgi publicar la seva tesi, contrària a les opinions d'altres investigadors sobre el

tema, el Thor viatja al Perú on aconsegueix el suport econòmic del govern local i l'equip humà necessari per a construir un rai i realitzar exactament el mateix viatge a través de l'oceà Pacífic que van fer els primers habitants de la Polinèsia.

En aquest viatge de 8.000 kilòmetres, tant el Thor com els altres cinc membres de la tripulació, incomunicats per ràdio amb l'exterior, no només es trobaran amb els perills que l'oceà Pacífic els mostra dia i nit, sinó també veuran com el seu cos arriba al límit de la fam, o com les seves relacions es van tensant, fins el punt d'alguns de perdre la fe en el funcionament de la Kon-Tiki i també la teoria del Thor i, per tant, la seva meta en aquest viatge. L'esperança, però, tornarà a la tripulació quan la seva especial nau torna a prendre el rumb correcte i un ocell els indica que es troben molt a prop de terra ferma, de la Polinèsia.

L'últim tram del viatge és el més complicat, el de superar l'escull de corall que obligarà al Thor a saltar a l'aigua i enfrontar-se a la seva gran por que és no poder nedar. No obstant, malgrat haver perdut una vida en família a Noruega amb la Liv i els seus dos fills, el Thor aconsegueix el seu somni i el reconeixement internacional de la seva teoria sobre els primers pobladors de la Polinèsia.